

למורה:

זהו שיעור בנושא "שימוש בכסף של אחרים" במסגרת התכנית "חינוך פיננסי" המיועד לכיתות ג'-ד', תחת החטיבה הראשונה "ארנק שלי- אחריות שלי".

נושאי השיעור:

לקיחת הלוואה
החזר הלוואה
ריבית

ציוד נדרש לשיעור:

- להצגת המצגת: מחשב, מקרן

ילד חדש במשפחה

ליואב יש אח ואחות, מיכל ויונתן.
ממש לא מזמן, הצטרף גם אייל הקטן
למשפחה! כולם כל כך שמחים ומאושרים.
תינוק קטן וחמוד, מאוד דומה לאחיו הגדול

הקריאי את סיפור הרקע

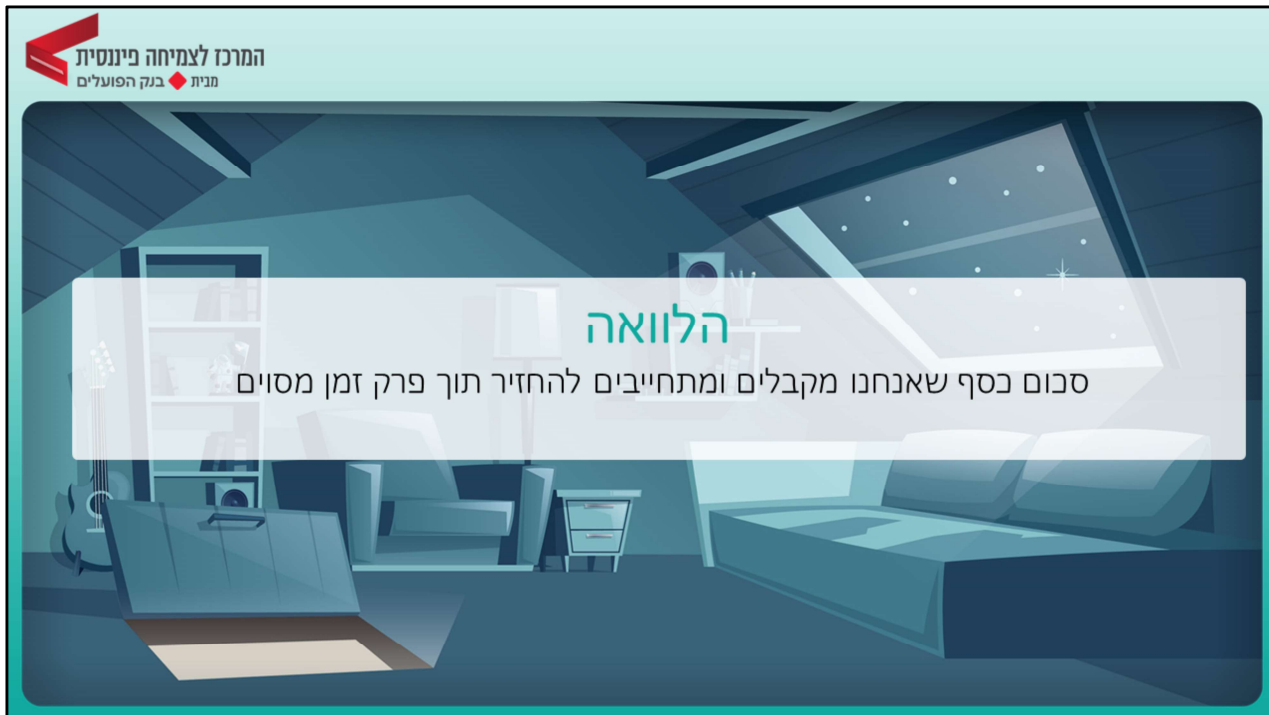
לקראת ערב, כשהילדים כבר ישנו במיטתם, אמא ואבא התחילו לחשוב איפה יישן אייל הקטן כשיגדל. הוא כבר לא יוכל לישון בחדר ההורים. הם החליטו לעשות שיפוץ קטן כדי לארגן מקום לאייל. אבל... גם שיפוץ קטן עולה לא מעט כסף...

הנחיות למורה:

הסבירי: לפעמים קורה מצב בו אנו זקוקים לסכום כסף באופן דחוף ואין לנו אותו כרגע.
שאלי: אמא ואבא בסיפור נמצאים במצב בו הם זקוקים לסכום כסף שאין להם כרגע.
מה לדעתכם הם יכולים לעשות?

הקריאי את סיפור הרקע

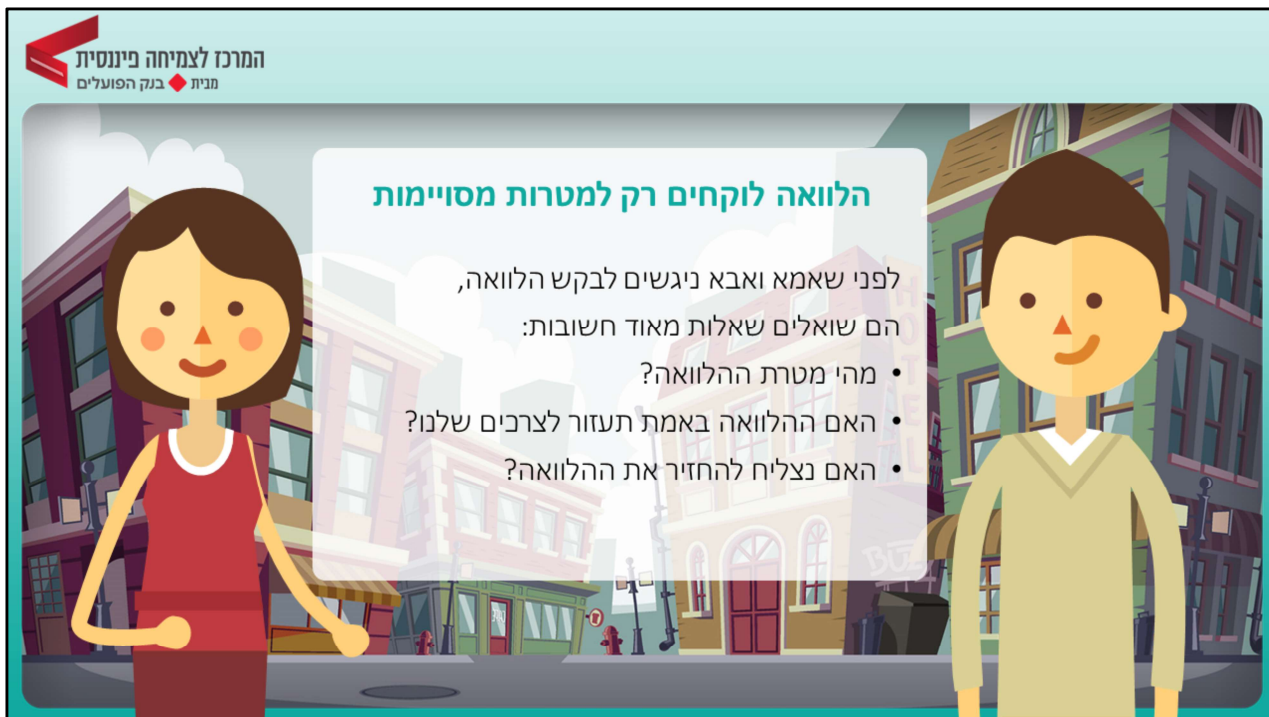
הלוואה

סכום כסף שאנחנו מקבלים ומתחייבים להחזיר תוך פרק זמן מסוים

למורה:

הסבירי את המושג הלוואה.

שאלי: ממי לדעתכם ניתן לבקש הלוואה? (חברים, משפחה, מהבנק).

למורה:

שאלי: מדוע לדעתכם לא כדאי לקחת הלוואה אם לא חייבים?
(תשובות אפשריות: לא נעים לבקש, צריך להחזיר את החוב מהר, עלול להיווצר מצב לא נעים שהמלווה יבקש שהלווה יחזיר את החוב וללווה לא תהיה אפשרות להחזיר).

הסבירי: האפשרות של לקחת הלוואה היא האפשרות הכי פחות מועדפת. במקום לקחת הלוואה נוכל לנסות פתרונות אחרים, למשל במקרה שלנו יוכלו ההורים לנסות לעצב את החדר של אחד האחים האחרים כך ששני האחים ישנו יחד. אם בכל זאת החלטנו לקחת הלוואה, עלינו להגדיר לעצמנו:

1. מהי מטרת ההלוואה?
2. האם ההלוואה באמת תעזור לצרכים שלנו?
3. האם נצליח להחזיר את ההלוואה בתנאים שהמלווה רוצה?

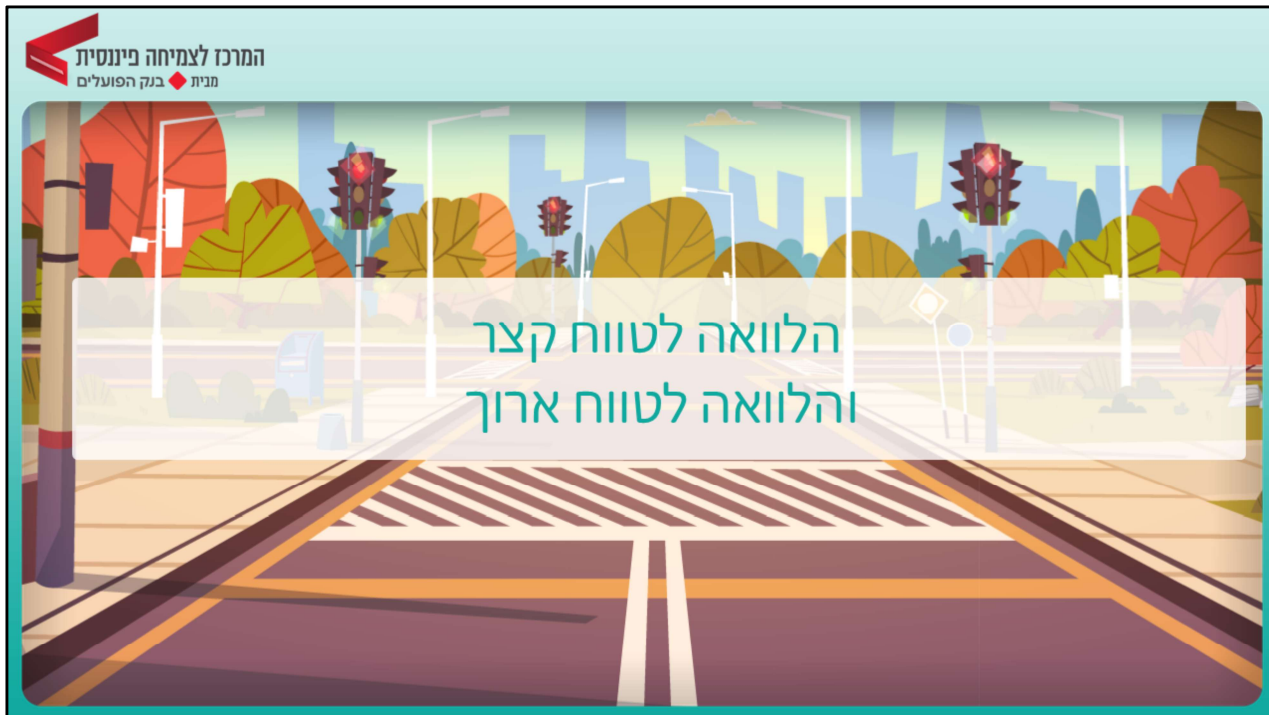

למורה:

אבא החליט לפנות לסבא כדי לקבל ממנו את ההלוואה.

למורה:

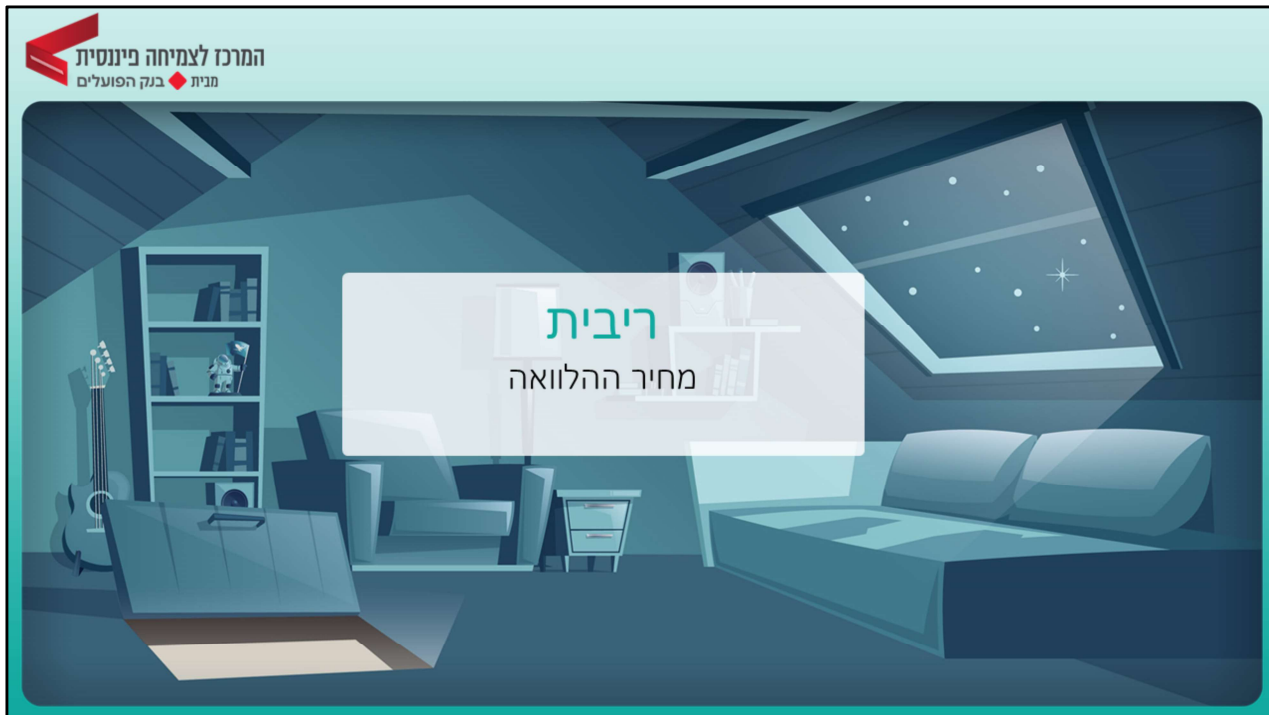
שאלה: האם סבא היה מוכן לתת לאבא הלוואה לטווח קצר או ארוך?
הסבירי: כשאומרים "הלוואה לטווח קצר" בדרך כלל מתכוונים שהחזר ההלוואה יהיה תוך מספר חודשים. "הלוואה לטווח ארוך" היא הלוואה שתוחזר בד"כ תוך מספר שנים.
הדגישי: תמיד רצוי לשאוף להחזיר הלוואות שלוקחים כמה שיותר מהר. הלוואה לטווח ארוך לוקחים רק במקרים חריגים כמו למשל קניית דירה. דירה עולה הרבה כסף ונדיר שמשפחה תוכל לשלם את סכום הדירה בבת אחת. הלוואה שלוקחים לרכישת דירה נקראת משכנתא.

למורה:

שאלי את התלמידים:
- האם אתם מכירים את המושג ריבית?

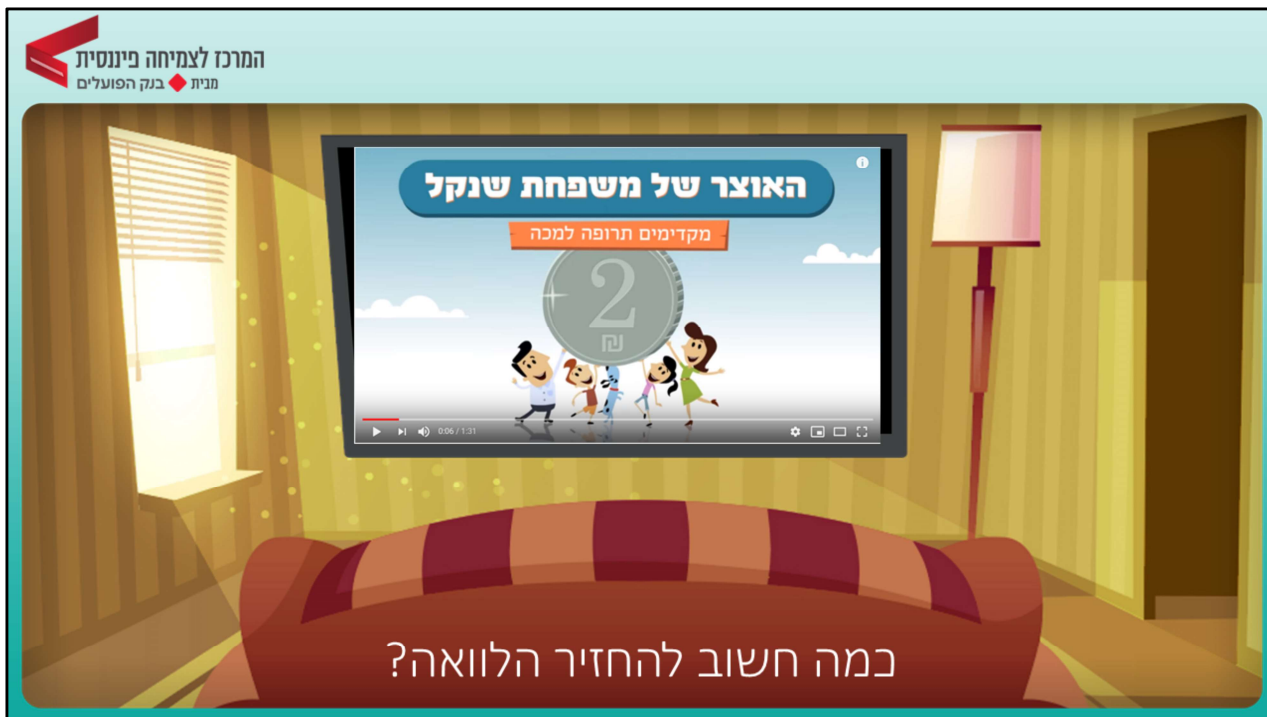

למורה:

הציגי את ההגדרה למושג "ריבית"
הסבירי: אם לווינו סכום כסף מאדם קרוב, בדרך כלל נחזיר לו את אותו סכום שלווינו, למשל אם לווינו 1000 ש"ח, נחזיר 1000 ש"ח.
מה קורה שלווים סכום כסף מהבנק? זה שהבנק מסכים להלוות את הכסף זה לא מובן מאליו. הבנק גובה כסף על הזכות שלנו להשתמש בהלוואה. ריבית היא בעצם מחיר ההלוואה.
כשלווים כסף מהבנק, יש להחזיר את הסכום שלווינו ועוד עלות הריבית.

הרחבה למורה:

הלוואה בריבית: בתקופה שקדמה להקמת הבנקים המסחריים במאות ה-18 וה-19, אנשים שהיו מעוניינים בהלוואה לצורך מימון הוצאותיהם היו פונים לבעלי עסק פרטיים, שנקראו מלווים בריבית. עיסוק זה היה נפוץ באירופה בקרב יהודים, בין היתר מכיוון שנמנע מהם לעסוק במקצועות רבים אחרים. עיסוק זה גרם להתמרמרות ושנאה כלפי היהודים בקרב שכניהם הנוצרים, שהציגו אותו כסמך לטענה על שחיתותם וערמומיותם של היהודים.

למורה: (5 דק')
לינק לסרטון - <https://www.youtube.com/watch?v=X4E1MzeH0vU> (אפשר ללחוץ על הטלויזיה)

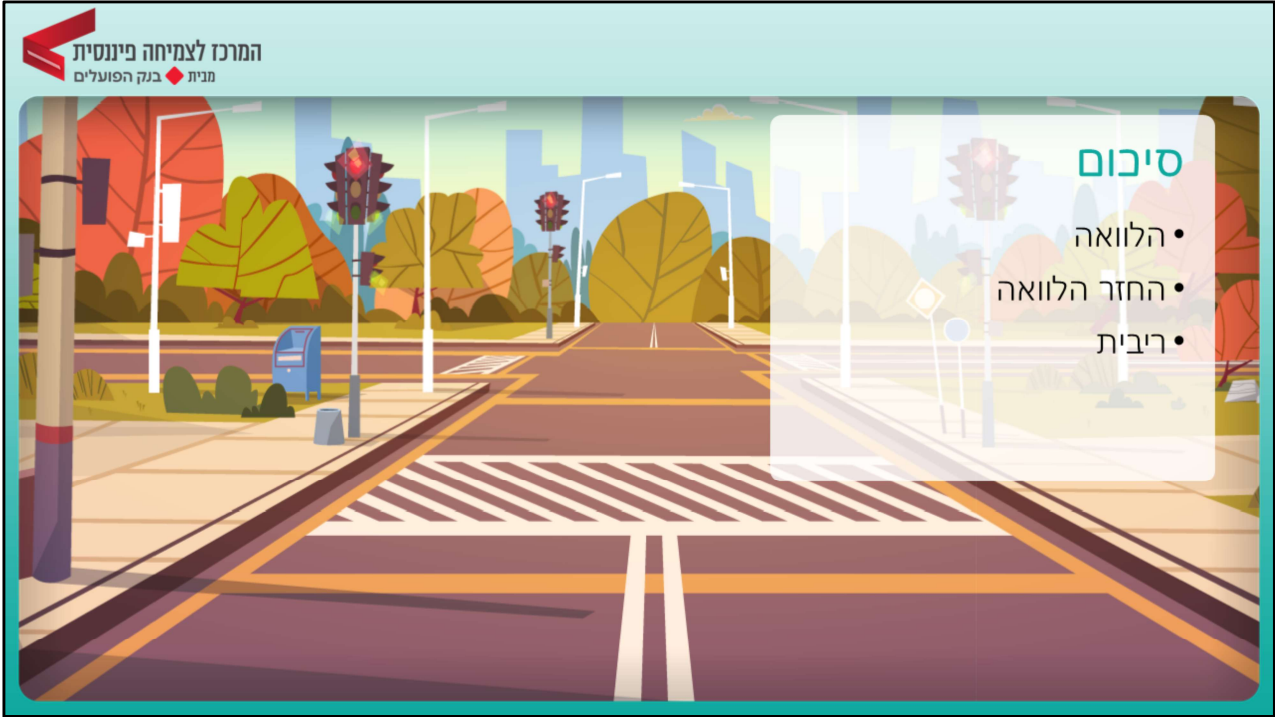
הצג את הסרטון
והסבר: משפחת שנקל לקחה הלוואה, אך ראתה שהיא לא יכולה לעמוד בהחזרים שלה ושל הריבית, אז כמו שלמדנו אסור להתעלם מכך שלווים כסף, תמיד צריך להיות עם היד על הדופק ולהיזכר מה קורה עם החוב גם כשלווים מהבנק וגם מחבר, כדי שלא תיווצר אי נעימות.

שאל את התלמידים: אילו מונחים הופיעו בסרטון שאנחנו מכירים ולמדנו עליהם? הלוואה, פריסה, תשלומים, חוב, בנק, כסף, החזר, מלווה

למורה:

הסבירי: הלוואה מהבנק עלולה לעלות כסף רב. כדאי להתאמץ ולחשוב על אפשרויות להקטין את סכום הלוואה. אם כבר החלטנו לקחת הלוואה (מאדם קרוב או מהבנק), רצוי להחזיר אותה בהקדם האפשרי.

למורה: (2 דק')
סכמי את השיעור בקצרה